

EDITORIAL

LES CARNESTOLTES

Diu Amador Garrell en el seu llibre **GRANOLLERS VILA OBERTA** tot parlant de facècies del Carnaval, que en els primers anys del segle, la nota simpàtica i popular del carnaval granollerí i vallesà, era, sens dubte, el Ball de Gitanes, que a la vila primerament tingué per marc la Plaça Gran i en els anys següents va tancar-se a la sala de la Unió Liberal, on la tarda del dimecres de Cendra s'aplegava tanta gent, que, més tard, es cregué convenient "fer les gitanes" en el camp de futbol, que també s'emplenava, com si es jugués un partit final de campionat.

Aquesta sí que era una festa d'arrel ben vallesana i de bon gust i sana alegria! —diu l'Amador Garrell en el seu llibre— i també ens comenta que l'escriptor local Jaume Maspons i Camarasa, va publicar un opuscle amb el títol "El Ball de Gitanes en el Vallès", llibre que és un estudi molt apreciable per tots aquells que vulguin conèixer aquesta festa popular vallesana.

Diumenge vinent es farà a Sant Celoni un homenatge a persones que han ballat Gitanes duran molts anys i es considera que en aquest homenatge hi participaran més de cent dansaires. A la vegada es pot visitar una exposició de fotografies i vestuari de les històries de les Gitanes de Sant Celoni. És molt clar que el ball de Gitanes és una mostra evident de la resistència que ofereix el poble a perdre els costums i la personalitat. No obstant si examinem detingudament les activitats i comportament de la gent durant les Carnestoltes veurem que ja no són —com deia Joan Amades en el *Cos-tumari Català*— "un període de temps de gran llicència en els costums i d'amplíssima llibertat, en el qual surten a reluir els costums i les festes d'ordre més heterogeni i divers, propis de molt diferents moments de la civilització". Avui dia tot l'any és un temps d'amplíssima llibertat i de gran llicència i, potser per això, l'inici de la quaresma no és viscut pas pensant en grans dejunis i abstinències. Sembla que el calendari laboral ens marca molt més que no pas el curs de les festes de l'any. Sembla com si cada setmana ja tenim festa i no cal, per això, menjar lliurement allò que es desitja abans del temps quaresmal de privacions.

Les escoles procuren de celebrar el carnaval i continuar l'antiga tradició de la truita i la disfressa, però el comerç fabrica i ven els vestits de paper. Ja no cal regirar l'armari de l'àvia per disfressar-se i la imaginació quasi bé ha deixat d'existir. Potser haurem de cantar de debò: *El pobre Carnestoltes s'acaba de morir, amb una botella plena de vi, i inventar una nova cançó.*

Carta oberta al professorat "que no és de català"

Benvolguts companys i companyes:

El professorat de català, tant el d'EGB com el de Secundària, comenta sovint que, malgrat el progrés aparent del coneixement del català a l'ensenyament, topem amb una manca de resultats pràctics: els alumnes saben més o menys escriure en català i poden parlar-hi, amb imperfeccions moltes vegades, però no l'usen entre ells ni amb els professors altres que els de català.

Fins i tot professors que fan les classes de català s'adrecen individualment en castellà a classe i a fora, sense cap necessitat, als alumnes que utilitzen el castellà. Això és un contraexemple que ens fa molt de mal: no hi heu pensat? És com dir-los: "Encara que ja sé que saps català, jo et continuo considerant foraster eternament i, de fet, no em crec que l'entenguis prou", però això és un autèntic insult a la intel·ligència d'aquests alumnes i una autèntica marginació de la comunitat catalana. O bé és dir-los: "Mireu, ja sabem que estúdieu el català i feu

redaccions i el parfeu amb "els de català", però, no us feu il·lusions, als "catalans" ens és igual i, de fet, el català no serveix per a la vida, perquè els "catalans" ja sabem castellà, ¿què et penses?"

Ja sabem que els costums costen de vèncer, però si fem un esforç això pot canviar: només que "emetin" en català totes les boques que poden fer-ho, en primer lloc els catalanoparlants d'origen, la tan suada normalització avançaria passos de gegant. I això sí que no ho pot arreglar cap decret que, a tot estirar, podria arribar a establir un nombre més elevat d'assignatures a fer formalment en català —i, tot i això, ja sabem que feta la llei, feta la trampa—.

Els professors de català no poden assumir tots sols la responsabilitat de fer del català una llengua normal i d'ús vivencial; precisament són els que menys poden fer-ho. Uns nois que es passen el dia llegint, escrivint i sentint castellà no poden fer del català la seva llengua. És encara un mira-

cle el que n'arriben a saber, i és que els intravalem. I avui dia, encara l'ensenyament castellanitza els catalanoparlants més que no catalanitza els no-catalanoparlants.

Per això convidem a tot el professorat a reflexionar-hi i a comentar en claustres i reunions aquesta carta oberta que, un cop més, demanem "als de català" i molt especialment als que fan classes de reciclatge als seus companys, i també a qualsevol altre professor o professora que "ho vegi clar" que facin circular fotocòpies d'aquest text i que proposin de parlar-ne, per més que costi, per més que pugui ferir susceptibilitats —i molts cops més dels "catalans"— per més que hi hagi algun conflicte, d'altra forma no avançarem mai i convertirem la "normalització" en un estèril moviment circular, de sinia, que no va cap enlloc per més que es mogui.

Amicalment, al vostre servei i desitjant-vos vida nova per als vostres "usos lingüístics" en aquest any que comencem, que per a nosaltres és el que fa 25 de feina.

La Delegació d'Ensenyament Català d'Omnium Cultural i la seva revista "Escola Catalana"

Carta oberta al ministre de l'Interior

Excel·lentíssim Senyor,

L'any 1988, l'única comissaria de policia estatal existent al meu municipi de Granollers no m'expedí un document —sobre un robatori que jo havia patit— tan sols perquè jo hi vaig parlar en l'idioma de Catalunya, el meu país.

Com vos deveu saber, la vigent legislació espanyola reconeix i declara aquesta llengua com a pròpia i oficial dins tot el territori català. A més a més, i de manera inequívoca, no hi fa mai obligatori l'ús de la castellana quan el ciutadà s'adreça a l'Administració de l'Estat, sia en les comunicacions orals sia en les escrites de qualsevol mena. Tant és així, que tots els funcionaris estatals hi tenen l'obligació d'entendre ambdues i de poder lliurar els documents en català.

Per això vaig enviar una lletra al vostre antecessor (4-4-88) en què li exposava la vexació que jo havia rebut a la comissaria, li manifestava que això succeïa sovint a molts centres policials estatals quan hom hi volia exercir el dret d'usar l'idioma propi de la meua nació, i li expressava que les autoritats espanyoles corresponents no la respectaven. No només per tolerar abusos de poder contra la dignitat cultural del poble, sinó també per permetre que els subordinats es comportin il·legalment en negar i no obeir determinats articles de la Constitució Espanyola, de l'Estatut d'Autonomia i de la Llei de Normalització Lingüística, encaminats a salvaguardar aspectes de la idiosincràsia del meu país.

El 9 de juny del mateix any, el Director General de Policia, senyor José M. Rodríguez Colorado, m'escrivia una carta en la qual textualment em deia: "Como quiera que su interpretación sobre el bilingüismo dentro del territorio nacional no se ajusta en absoluto a lo promulgado por la Constitución Española, lamento comunicarle que, en este caso concreto, no me siento obligado a darle explicaciones..."

El 18 de juliol de 1988, vaig fer un escrit adreçat a partits i a poders públics de Catalunya, a la Sindicatura de Greuges i al comissari de policia de Granollers. Els informava d'aquella conducta il·legal i els demanava que actuessin en el sentit d'exigir la voluntat, els mitjans i el control d'aplicació de la legislació lingüística en vigor, car, entre d'altres raons, hi havia en joc la credibilitat de l'actual Estat de Dret.

La majoria d'autoritats polítiques a qui m'havia dirigit em van escriure ben aviat, i en més d'una ocasió el tema va arribar al mateix Parlament català. Però la llei espanyola no permet que Catalunya tingui cap mena de competència sobre las Fuerzas de Seguridad del Estado que l'ocupen. Endemés, la justícia espanyola no contempla gens com a infracció penal l'incompliment de l'article lingüístic. Així doncs, l'únic camí que els quedava era l'exigència administrativa davant les autoritats centrals com ara vos, el qual van seguir determinats càrrecs i parlamentaris que em representen. Així, a l'octubre, el Sí-

dic de Greuges em comunicava que l'informe corresponent havia estat enviat al Defensor del Pueblo per a la seva tramitació. D'això ja fa setze mesos i no en sé res en absolut.

El fet de la comissaria fou força violent, senyor ministre. Doncs bé, després de tant de temps de la promulgació d'aquelles lleis, després de dos anys d'aquella conducta il·legal i després de les lletres enviades al vostre ministeri o a d'altres instàncies, no he rebut cap mena de desgreuge. Cap autoritat espanyola no hi ha reconegut la més petita falla, cap subalterne vostre no m'hi ha declarat el més mínim dret. I això m'ha passat també en d'altres àmbits que no depenen directament del càrrec que exerciu, però sí del vostre govern. En aquestes realitats em baso quan dic que vosaltres no ens respecteu.

Tanmateix, el que em preocupa molt de veritat no és tant una particular violència com el seu origen, la seva extensió i el seu arrelament en contra del meu país. Per això sobretot, em permeto de fer pública aquesta carta. Vull encara creure que podeu convenir en la ferma convicció —capaç de modificar la pràctica— que la bona convivència entre els pobles no es pot fonamentar ni en les raons de la força del passat o del present ni en la privació de les llibertats pactades ni en el menyspreu i desídia de silencis administratius.

Rebeu, senyor ministre, la meua respectuosa salutació.

Salvador Estany i Bassa
(Granollers)

PlaçaGran

Crònica del Vallès Oriental

Edita
Premsa Vallesana
President
Jesús Solsona i Ollé

Redactors, col·laboradors i corresponents: Alvar Maduell, Míriam Viaplana, Míriam Torres, Joan Sala Vila, Llorenç Pascual, Eugeni Estrada, Francesc Pujol, Montserrat Saboya, Montserrat Mir, Joan Serrat, Josep Bosch, Martí Parera, Xavier Marí, Esteve Sala, Ofèlia Roca, Juli Valls, Pere Comas, Salvador Estany, Pere Valls, Genís Sunyol, Francesc Rocasalbas, Martí Boada, Pere Mateu, Santiago Cucurella, Lourdes Curbells, Jaume Rodri, Joan Colomé, Josep Macià i Macià, Josep Garcia. Esteve Gironella, Jordi Ribó (fotografia).
Redacció, Administració i Publicitat: Roger de Llúria, 1 1r. - Tel. 870 47 09 (Dues línies)
Fax: 870 47 09 - 08400 Granollers
Fotocomposició: Edicatsa
Impressió: Editorial Gironina, S.A.
Dipòsit legal: B 332278
Distribució: Rafael Palomo

"Plaça Gran" és un setmanari plural que no ha de compartir necessàriament les opinions dels seus col·laboradors, que són atribuïdes únicament a les persones que les signen.